

केन्द्रीय: विद्यालय: सीतापुरम्

प्रथमासावधिपरीक्षा 2017-18

कक्षा- VII

विषय:-संस्कृतम्

समय: - 1.30 घण्टा

अधिकतम अङ्काः- 40

परीक्षार्थिनाम.....

वर्ग -

दिनाङ्क:-

कक्षनिरीक्षकस्य हस्ताक्षरम् -

परीक्षकस्य हस्ताक्षरम्

अनुप्रयुक्त व्याकरणम् {10}

1. अधोलिखितपदेषु धातवः के सन्ति ?

{5}

पद	.....	धातुः
करोति	.....	-----
पश्य	.....	-----
भवेत्	.....	-----
तिष्ठति	.....	-----
पठति	.....	-----

2. मञ्जूषातः अङ्कानाम् कृते पदानि चिनुत -----

{1/2X10=5}

चत्वारिंशत् , सप्तविंशतिः , एकत्रिंशत् , पंचाशत् , अष्टाविंशतिः , त्रिंशत् , चतुर्विंशतिः , अष्टादश , षट्त्रिंशत् , एकादश |

28..... 30..... 24.....

36..... 50..... 27.....

31..... 40..... 11 .....

18 ..... रचनात्मकलेखनम् {10}

3. रेखाङ्कितपदानि अधिकृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत---

[5]

क>सत्येन वाति वायुः | उत्तरम्.....|

ख>सद्भिः एव सहासीत् | उत्तरम्.....|

ग>वसुधैरावर्तते भवति | उत्तरम्.....|

घ>विद्यायाः संग्रहेषु त्यक्तलज्जः सुखीभवेत् | उत्तरम्.....|

ड> सङ्घः मैत्रीकुर्वीत |उत्तरम्.....|

4. मञ्जूषातःउचितं क्रियापदम् चित्वा कथायां रिक्तस्थानानि पूरयत -- [1/2 X 10 =5]

विस्मरति , मरिष्यामः , वदिष्यन्ति , गमिष्यमि , निवसतः , वसति , इच्छति ,वदिष्यामि , भवति , पतति

एकस्मिन् सरोवरे द्वौ हंसौ -----| तयोःमित्रम् एकः कूर्मः अपि तत्र .....

एकदा धीवराः तत्र आगच्छन् अकथयन् च-‘वयं श्वः मत्स्यकूर्मादीन् .....|एतत् श्रुत्वा कूर्मः

भयभीतः .....| सः अन्यं हृदं गन्तुम् .....| सःहंसौ उपायं वदति-‘युवां

चञ्च्वा काष्ठदण्डं धारयताम् |अहं दण्डमध्ये अवलम्ब्य युवाभ्याम् सह आकाशमार्गेण .....

हंसौ वदतः ---‘ जनाः त्वाम् आकाशे दृष्ट्वा विस्मिताः भविष्यन्ति किञ्चित् ----- एव |

यदि त्वम् उत्तरम् दास्यसि तर्हि भूमौ पतिष्यसि मरिष्यसि च | कूर्मः प्रतिज्ञां करोति - ‘ अहं किञ्चित् अपि न

----- | परं हंसाभ्याम् दत्तं वचनं ..... दण्डात् -----

मृत्युं च गच्छति |

पठितावबोधनम् [15].

5. अशुद्धं पदं चिनुत --- [5]

क] गमन्ति, यच्छन्ति,पृच्छन्ति,धावन्ति | उत्तरम् - -----|

ख] रामेण, गृहेण, सर्पेण,गजेण | उत्तरम्- -----|

ग] लतया, सुप्रिया, रमया ,निशया |उत्तरम्- -----|

घ] लते, रमे, माते, प्रिये |उत्तरम्- -----|

ङ] लिखति, गर्जति, फलति, सेवति |उत्तरम्- -----|

प्रश्नः 6.अधोलिखितानि वाक्यानि घटनानुसारं लिखत - [5]

क] रमाबाई-महोदयायाः विपिनबिहारीदासेन सह विवाहः अभवत् |

ख] 1858 तमे ख्रिष्टाब्दे रमाबाई जन्म अलभत |

ग] 1922 तमे ख्रिष्टाब्दे रमाबाई-महोदयायाः निधनम् अभवत् |

घ] सा मुम्बईनगरे शारदा-सदनम् अस्थापयत् |

ङ] सा स्वमातुः संस्कृतशिक्षां प्राप्तवती |

उत्तरम् - 1. -----|

2. -----|

3. -----|

4. -----|

5. -----|प्रश्न:7.गद्यांशं पठित्वा अधोलिखितान् प्रश्नान्
उत्तरत - [5]

तदा कृष्णमूर्तिः अवदत् -“मित्र! ममापि अष्टौ कर्मकराः सन्ति | ते च द्वौ पादौ, द्वौ हस्तौ, द्वे नेत्रे,

द्वे श्रोत्रे इति| एते प्रतिक्षणं मम सहायकाः | किन्तु तव भृत्याः सदैव सर्वत्र च उपस्थिताः भवितुं न
शक्नुवन्ति | त्वं तु स्वकार्याय भृत्याधीनः | यदा यदा ते अनुपस्थिताः, तदा तदा त्वं कष्टम् अनुभवसि |

स्वावलम्बने तु सर्वदा सुखमेव,न कदापि कष्टम् भवति |”

i.एकपदेन उत्तरत -

[1/2x2=1]

1. कृष्णमूर्तेः कति कर्मकराः ? उत्तरम्- .....

2. कस्मिन् सदा सुखं भवति ?उत्तरम्- .....

ii.पूर्णवाक्येन उत्तरत -

[2]

1. कृष्णमूर्तेः के प्रतिक्षणं सहायकाः?

उत्तरम्- .....

iii. यथानिर्देशं गद्यखण्डात् चित्वा पर्यायं लिखत -

[1+1=2]

क] कर्मकराः - .....

ख] दुःखम् - .....

अपठितावबोधनम्

{5}

8.अधोदत्तम् अनुच्छेदम् पठित्वा तदाधारितान् प्रश्नान् उत्तरत---

{5}

भारते षट् ऋतवः भवन्ति - वसन्तः, ग्रीष्मः,वर्षा, शरद् ,हेमन्तः शिशिरः च |ग्रीष्मकालस्य पश्चात्वर्षाऋतुः
आगच्छति | वर्षाकाले ग्रीष्मस्य तापेन शुष्काः पादपाः पुनः हरिताः | आकाशः कृष्णैः मेघैःआच्छादितः भवति |
नद्यः जलवेगेन प्रवहन्ति | कुत्रचित् अत्यधिका वृष्टिःभवतिकुत्रचित् च अनावृष्टिः | वृष्टेः अभावात् कृषकाः
महत् कष्टम् अनुभवन्ति | ते वर्षादेवं प्रार्थयन्ति | वर्षाजलेन धरा शस्य-श्यामलाभवति | एतत् दृष्ट्वा
कृषकाणाम् चित्तम् प्रफुल्लितम् भवति |

|. एकपदेन उत्तरत ---

{1/2x4=2}

1.भारते कति ऋतवः भवन्ति ?

उत्तरम् -- .....

2. ग्रीष्मस्यपश्चात् कः ऋतुःआगच्छति ?
उत्तरम् -- .....

3. नद्यः कथं प्रवहन्ति ?
उत्तरम् -- .....

4. वृष्टेः अभावात् के महत् कष्टम् अनुभवन्ति ?
उत्तरम् -- .....

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत--

{1+1=2}

1. भारते षट् ऋतवः केभवन्ति ?
उत्तरम् -- .....

2. किं दृष्ट्वा कृषकाणाम् चित्तम् प्रसन्नम् ?
उत्तरम् -- .....

III. निर्देशानुसारम् उत्तरत---

{1}

1. “भारते षट् ऋतवः भवन्ति “अत्र ‘भवन्ति’ क्रियापदस्य कर्ता कः ?
उत्तरम् -- .....

-----X-----X-----

इति